

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Majelen minden vasárnap.

Jellege: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetés ár:

Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . . . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 " | Egyes szám ára . . . . . 30 "

Felelős szerkesztő:

HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kis-Czell, Gyarmati-ér 76. szám Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztői felelősséget vállalunk a szerkesztés, cikkeik, ábrák és pénteken.

Az esküdszékéről.

Új év napja óta, amikor az új büntető perrendtartás életbe lépett, új szellem friss fuvallata járja át igazságszolgáltatásunk csarnokait. Azt az intézményt, mely a külföld legtöbb államaiban már régóta ki van próbálva, mint a büntető igazságszolgáltatás új rendjének legfőbb reform alkotását, végre Magyarországnak is megadta a kodifikálók bölcsessége. A hivatásos bírák egyeduralma megszűnik és a független polgár is megjelenik Themis házában, hogy legjobb tudása és belátása szerint igazságot mondjon büntetést vádolt polgártársáról.

Az esküdtek hatásköre eddig tudva levően csak a sajtó útján elkövetett bűncselekményekre terjedt ki, míg most minden súlyosabb bűncselekményekről fognak ítélni, melyeknek büntetése halál, életfogytig tartó vagy öt évtizednél hosszabb szabadságvesztés. Még azonfelül a sajtó esküdszékek csak a királyi táblák székhelyein voltak szervezve, most valamennyi törvényszék mellett lesz esküdszék.

A törvénynek gondja volt rá, hogy az esküdt bírói szolgálat teljesítését ne bizza akármilyen polgárra, hanem azt bizonyos jogi és politikai szempontokból megválasztott kvalifikációhoz látsza. Így minden polgártól, akit az esküdszék-lajstromába felve-

nek, megkérdezik a magyar honosságot, a huszonhárom éves életét betöltését és az ország törvénykezési nyelvén, a magyar nyelven legalább is megértését.

Mint hogy pedig ama polgárok, kik a legnagyobb nyomorban vannak és a megélhetés gondjaival küzdenek, rendszerint csak kisfokú képzettségre tehetek szert, a törvény az esküdképességet legalább husz-kötőn egyenes adó évenkénti fizetéséhez köti. E vagyoni cenzus hiányában pedig bizonyos értelmi cenzus (például tandíj, ügyvédi, orvosi diploma, érettségi bizonyítvány) kívánatik meg.

Abból a nagy tömegből, mely a törvényben megállapított kellékek alapján fölvetetik az esküdszék-lajstromába, az egyes királyi törvényszékeknek összeülő bizottság kiválogatja a képesség és megbízhatóság szempontjából a legalkalmasabbakat, és besorozza őket az évi lajstromba.

Míg a sajtó esküdszéket minden egyes ügy tárgyalására külön külön idéztek meg, ezentúl a behívás egy egész ülésszakra fog kiterjedni. Egy-egy ülésszékben minden törvényszéknél átlag három-négy ilyen, körülbelül két hétig tartó ülés lesz, amelyen egy másuttan tárgyalják mindazok az ügyeket, melyekben a vád alá helyezés már az ülésnek megkezdése előtt történt. Minden ilyen ülészakra pedig a fent említett évi laj-

stromból kisorsolnak harmincz rendes és tíz helyettes esküdtet. Ezek közül pedig minden egyes ügy tárgyalása előtt külön sorshuzással állítják össze az esküdszéket.

Az a tizenkét esküdt, akit sem a vádló, sem a vádlott nem kifogásol, végig hallgatja a tárgyalást, azután pedig zárt helyen való tanácskozás után felel a hozzá intézett kérdésekre. Az esküdtek a vádlott bűnössége vagy nem bűnössége kérdésében döntenek, még pedig fölmentés esetében egyszerű szótöbbséggel, a bűnösség kimondásánál legalább nyolcz (eddig hét) szavazattal. Az esküdtek mellé rendelt 3 itélő bíróból álló szakbíróóság azután, amennyiben az esküdtek a bűnösséget állapították meg, a büntetés kérdésében határoz.

Az esküdtekre tehát nagy feladat vár. A legfontosabb politikai bűncselekmények a felségsértés, hűtlenség és lázadás, valamint a legsúlyosabb büntettek — mint pl. a gyilkosság, szándékos emberölés, halált okozó testi sértés, rablás, gyújtogatás stb. — cseleiben ítéletet mondanak polgártársaik becsületéről, szabadságáról, esetleg életéről is. Nagy felelősség terhe nehezül tehát reájuk. Ha magasztos hivatásuknak teljesen megakarnak felelni, multhatlanul arra kell törekedniök, hogy mihelyt elfoglalták bírói székeiket, kivetkőzzenek a köznap élet mindennemű vallási, nemzetiségi politikai és

TARCSA.

Ha gond emészti lelkemet . . .

Ha gond emészti lelkemet
S aggaszt a bús jelen,
Ajkam csodás imát rebeg
Némán, önkénytelen.

Büvös hatalmat rejteget
Komoly, szelid szava,
Látom derülni az eget
S tűnsz lelki éjszaka.

Szegény szívem újból szabad,
Nem bánja gyötrelmem,
Újból hűssek, könnyem szakad,
Be jól esik nekem.

Stern rabbi.

Hafiza.

I.
Arcza vir, hősürte eben —
A napnak minden sugára
Villog éjszaki szemében.
Bibor ajka csókra termelt,
S mint a mész, oly édes csókja.
Sok se szívom edesböt,

Hogyha ölelésre járja
Gömbötyű két hosszú karját,
S szemét, melynek nincsen párja,
Mósológva emeli ráit:
Akkor nem gondolhat másra,
Feledve az élet, világ . . .

II.

Szerettek, mint a
Csillag az eget,
Mint suttogó lomb
Madár éneket.
Mint kopár bérce
A szép virágokat,
Mint bugó szellőt
Csendes alkonyat.

Ha van a földön szerelem,
Ugy azt szívemben érzem,
Ha van a földön szép leány,
Te benned látja azt szemem;

Ha vannak ott fenn csillagok,
Ugy szép szemed szebb, mint azok
S százszor szebb vagy te idelemn,
Mint fenn — ha vannak — angyalok

IV.

Szememben van az ég
És minden csillaga,
Szememben a nap ég,
S minden tűzszárga

Szememben van az ég
S égben a mennyország, —
De ha égben volnék
Akkor is csak hozzád,
Hozzád kíváncskodnék,

GASPARONF.

Bölcs-visszavonulás.

Irla: Szomaházy István.
(Folytatás és vége.)

— Ne felejn semmit, három nap múlva kezdődnek azok valamennyi bizonyítékok!

Ez fölöttébb biztató ígérést volt, s én mégis úgy éreztem, mintha a fogamat húznák. Güns ur — így hívják a magandetektívet — egész az előszoba ajtajáig elkísért s ott még egyszer nyájasan a fülembe sugta:

— Akár meg is szerkesztheti a válogatásokat!

Mit tennének önök, tisztelt szerkesztőség, a hasonló esetben? Én őszintén bevallom, hogy feldúlt lélekkel távoztam a detektív lakásától. A kártyázás nem esett jól, a szívat keserűnek találtam, s mikor t. nóm, izléses pongyolában, ajtót nyitott, majdnem felsikoltottam fájdalom-ban, Vacsora közben mindgyere csak öt nézetem s mindjobban megérelődött bennem az a tudat, hogy bldogtalan lennék, ha őt sohasem ölelhetném többé. Ez estén még talán szebb volt;

társadalmi előítéleteiből, és sem megokolatlan rokonszenvtől, sem önkéntelenül támadható antipatiától meg nem zavart szemmel megjelék a tiszta igazságot. Tagadhatatlanul nehéz egy feladat, de a magyar polgárság színe java már megérett rá.

Agurus.

Népkönyvtárak és népolvasmányok.

A tél népkönyvtárak életében elveszett időszak. A meglévőt emésztve, semmit sem produkálva, sőt fájdalom, igen sokszor ti vornyá tékozlás között telnek a hosszú téli esték.

Látva a tespedtséget, ismét és ismét felmerül a népkönyvtárak és népolvasmányok kérdése.

Mért nem használja fel a nép üres idejét hasznos művek olvasásával; mért van az, hogy a magyar ember annyira idegenkedik a könyvtől, betűtől? Ha a nagy munkaidőben nem is, de télen rá érne olvasni. Miért nem teszi?

A magyar ember könyvre nem ad pénzt. Palinkás bolt minden utcában van, míg könyvkereskedés vármejjénként akad kettő három. Bejárhatjuk a falvakat, míg a nép hájlekaiban egy-egy családi könyvtárra bukkanunk, holott minden valamire való házban kellene lenni egynehány jó könyvnek, melyeket a családtagok használhatnának. Hány gazdag polgár van, akik irodalomra egyetlen fillért sem adnak.

Népkönyvtárak nem kell semmiféle nyomtatott betű, kivéve a kalendáriumot, melyből a legrosszabbat, tehát a legrosszabbat veszik polgártársaink.

Kis nép vagyunk. Létünk attól függ, hogy tudunk-e műveltségben, előrehaladásban lépést tartani a civilizált nyugattal. Mindenki meg van győződve, hogy tudnánk, ha akarnánk. Mert a magyar ember ritka tehetséggel van megáldva: eszes, okos faj. De mit ér ez, ha holt tőke, ha nem fejlesztjük, ha nem értékesítjük? Erőszakkal hiába akarnánk kényszeríteni, hogy forduljon a műveltség forrásaihoz, a könyvekhez. Rá kell tehát szokatanni a népet a könyvek, az olvasás szeretetére.

Hogyan?

mint valaha, királyi termetéhez szerelmesen simult a kétszalagos fehér ruha, bársonyos teintje kipirult, éjfekete hajában egy vérvörös szegfű virított. Eszembe jutott a detektív ígérete: hogy három nap múlva a kezében lesz minden bizonyíték. Mi történik, ha csakugyan betárlja bizonyítani, hogy nőm titokban légyottokra jár? Most kényelmes a dolgom, mert a sejtés utóvégre is semmire se kötelez, — de akkor, a biztos tudattal, szívemben, — ennek már igazán a fele se trefa. . . . . A bizonytalanság még mindig kellemes érzés lehet, de a pozitív tény, — ujj! Odakünn-zuhogott a hideg októberi eső, idebenn a kályha vörös reflexei táncoltak a diófa-kredenz rézcsatjain. . . . . Ugy meleg, világos, derült volt ez a családi interiur, Mariska annyira gráciával tipegett ide oda a szőnyegen, hogy a torkomat elszoritotta az üdőség. Milyen borzalmas lehet most a beültetlen legénységében! Mariska később a zongorához ült, s a kedves operettjeimet játszotta; Lilit. Offenbachot, a szentelt mily-mily gyertyát, a Denevér valcerit, s a szabályosan behozta a fekete kávé. . . . . Egyszerre megbizonyosodott előttem, hogy bolondot cselekedtem, s aggódva elbujtam a hintaszék vánkossáiba. . . . . Később, félóra múlva (Mariska időközben nyugalomra tért), belopóztam a hideg dolgozó-szobába és ekkor. . . . .

Tisztelet szerkesztőség, mit tagadjam: elkövettem a legnagyobb gyávaságot, amire férfiu valaha képes volt. Elváltoztatott írással levelet írtam a feleségemnek, nem többet és nem kevesebbet ennél az öt szónál:

Iskolai és népkönyvtárak által. Állítani kell minden iskola mellé népkönyvtárt, melynek példányait a gyermekek haza hordhasák olvasás végett. A könyvtár szép képes könyvei és hasznos népies iratai otthon a családi körben is érdeklődést keltenek. A szülők szívesen lapozgatnak a könyvecskében, sőt elolvassák, vagy a mi még jobb, gyermekeikkel felolvasztatják. Ekként terjed az olvasási kedv; a könyvtár kötetei megteszik vándorújságokat a családok között s már most a jelenben is hatással vannak az általános népműveltség terjesztésére.

Az eredmény különösen a következő generációban mutatkozik szemmel láthatólag. Az iskolába járó gyermekeket már zsebbe korábban rászokatjuk a könyvek szeretetére, az olvasásra. A tanító ugyanis a legelső osztály gyermekeknél kezdi a könyvek kiosztását. Aki jól tanul és jól viseli magát, az jutalmul egy képeskönyvet kap kiolvasás végett. Így az egész iskoláztatás alatt folytatva a könyvek kiosztását, lehetetlen, hogy a kívánt eredmény megközelíthető ne legyen.

A gyermek iskoláztatása ideje alatt rászokik a könyvtár szebbnél szebb példányainak olvasgatására által a jó könyvek szeretetére. A könyvek, a könyvtár iránt bizonyos tisztelet támad benne, mivel mint egy jutalmul kapta ki a jó könyveket. Ha elvégezte iskolát, akkor is meg lesz neki engedve, hogy el eljárjon az iskolába egy-egy jó könyvért, melyet a tanító szívesen kikölcsönöz a népkönyvtárból. E szerint az elemi iskola első osztályától egész életén át folyton nyitva áll az iskola mellett szerzett népkönyvtár mindenki előtt.

E könyvtár a műveltség, a haladás tüzhelye, életforrása lesz. A nép által a legjelesebb művekhez ingyen jut s ekként megkedveli megéri az irodalmat. Lelki szemei felnyílnak, önérzete feltámad, hogy önérejelől is támogassa a nemzeti irodalmat és a művészeteket. Az egyes emberek is fognak pénzt adni könyvekre, a jobb módúak nemes ambíciójuknak tekintik, hogy jó művekből ők is állthassanak családi szentélyükben egy kis könyvtár.

Semmi sem látszik azért sürögősebbnek, minthogy a népkönyvtárak felállítsuk a népkönyvtárakat.

„Vigyázzon magára, mert minden lépésére ügyelnek.”

A levelet másnap bedobtam a levélszekrénybe és azóta szivdobogva lesem: vajjon Mariska nekem is megmutatja-e a különös figyelemzetést? Most már három napja, hogy a levelet megkaptam, de mindeddig abszolút nem szólott róla. Mit jelent ez? Annyi bizonyos, hogy csitították óta nem jár többé a szabónőhöz sőt a multheti barátját is békén hagyja. . . . . Ostobán vagy gyalázatosan cselekedtem-e? Ha pár sorral megvágatlank ketyeimbem, örökre lekötölezi tisztelőjüket,

a 23433 sz. előfizető.

Nagyságos uram ne beszéljünk bolondokat; ön okosan és férfiasan cselekedett. Csak tegye a kezét a szívére és mondja meg: jó lenne-e most egy hideg motokabla? . . . . . Erőpeltlen roasztbeclekket viaskodni valami barátság-talan étterem asztala mellett? Otthon a jó meleg szoba, a kitűnő vacsora, az illatos kávé, — tringgett, hagyjuk a meditatásokat Paul Bourgetnek, mert az szegény abból él, hogy meditat. De ön, akinek jó hivatala, szép felcsége, kellemes otthona van, — ön bizony, hál' Isten nem szorul arra, hogy együgyű problémákkal bajlódjék. Az ilyesmi csak a Tolstoj regényhőscinek való, nem pedig egy becsületes magánhivatalnoknak.

Fogadja köszönetünket szíves bizalmáért és adja át kézsökunkat kedves nevének, az irodalmi nagyságos asszonynak.

Az iskola hatóság, a községi ügyek vezetői kövessenek el mindent, hogy e közhasznú intézmények mielőbb létesüljenek. Legyenek a néptanítók az ügy lelkes hajnoki, hiszen az ő népszerűségük, az ő teki telyük növekedik azzal, ha a népkönyvtár által egész életén át összeköttetésben marad az iskolával.

A népkönyvtárak felállítása nem oly nehéz feladat, mint első tekintetre látszik. Csak a kezdet kezdetén kell átesni. Ha az első alap megvan, könnyű azon tovább fejleszteni az intézményt.

Csak kezdeni kell! A kezdésre legalkalmasabb a téli időszak. Üljenek össze, beszéljék meg a dolgot a községek, az iskolák irányadó férfai és mit se habozva, létesítsék a hasznos intézményt.

Darányi földművelésügyi miniszter csak nemrégiben szóba hozta a parlamentben a népkönyvtárak nemes szép ügyét. Minden jel arra mutat, hogy a kormány is belátja ezen üdvös és megbecsülhetetlen intézmény megteremtésének, létrehozásának égető szükségét. Ha kormány és társadalom váltetve fáradoznak a népkönyvtárak eszméjének megvalósításán, úgy már a közel jövőben is láthatjuk majd, hogy mily hatással van egy nemzet haladására, fejlődésére és művelődésére. ha népe olvas, abból ismeretet, tapasztalatot szerezvén.

Gondoljuk meg, hogy a nemzeti közművelődésügynek mily óriási szolgálatot teszünk azzal, ha népkönyvtárak mellett népkönyvtárakat szerzünk. Fel tehát a munkára, öltönn testet az ige!

HIREK.

— A vb. kis-czelli takarékpénztár kényszerjegyzését, mely Bejczy Ölon szombathelyi ügyvéd felebbezése folytán a győri kir. ítélő tábla elé került, a kir. ítélő tábla kedden tárgyalta és a törvényszék ítéletét, vagyis a kiegyezést jóváhagyta. Két egybehangzó ítélet ellen felebbezésnek helye nem lévén, a fizetések a szombathelyi Mezőgazdasági Takaréki és Hitelbank legközelebb megkezdte a hitelezők által elfogadott 60 százalékos kvótában. Ideje már nagyon is, hogy ez a szerencsétlen bukásúgy végrevalahára lebonyolítva lesz.

— A városi tisztújítás e héten hétfőn ment végbe a városházánál Jakab Bódog főbíró elnöklése alatt. Városbíróként egyhangulag az eddigi vbrót, Pálovits Józsefet, helyettes bíróvá Szalay Józsefet, pénztárnokká Nagy Gyula kereskedőt, közgyámmá dr. Bersenyi Dezső ügyvédet választották meg. Ezután megválasztották az előjáróságot, melynek tagjai lettek: Benkő Ferencz, Rozenheim Ferencz, Szarka József, Kondor József, Hujber György és Tóth Antal.

— Korai öröm. Nagy örömet okozott a múlt vasárnap egynehányának Kis-Czellben lapunk késői megjelenése, melynek — mint azt lapunk múlt vasárnapi számban a hírvetől is jeleztük — nyomdai akadály volt az oka. A vidéki nyomdáknak több helyütt is volt ilyen akadály a nyomdászok részleges sztrájkja miatt s így mi is részeseitünk munkáshiányban s bizony-bizony a lap rendes számának csak felét adhattuk sajnálatunkra és az is elkésve jelenhetett csak meg. Ebből az alkalomból aztán menten kisütötték, lapunk ellenségei, hogy a lap megjelenése bizonyos okok miatt tiltatott. Aki ismeri a magyarországi sajtó örvényeket, az tudja, hogy egy lapot tiltani éppen nem lehet. Ha egy lap tullepte hatáskörét, s megsértett valakit, ott a sajtóbíróság az ad létételt a sértettnek s bizony nem egyjizben történt, már meg, hogy a lap szerkesztőjét éré-

kény pénzbírsággal sújtották s elcsücsülteték a „hiwőre” és olyan nagy ur lett belőle, hogy az ajtót is betették utána. Ebben a kegyes megítélésben természetesen legtöbbször részük van azoknak a jó bolond szerkesztőknek, akik oly naivak, hogy mindig olyan dolgot írtatnak, kutatnak és hoznak felszínre lapjukban, melyért tengernyi harag zúdul szegény fejükre, nekik belőle hasznuk nincs, de a közönségnek igen. El is ha l gathatnának azok a szegény lapszerkesztők igen ok-közérdekű dolgot, de már olyan a lelkiismeretük (már akinek van, mert van olyan is, akinek nincs), hogy nem tudnak hallgatni s oly formán járják bizony sokszor, mint a nyelvess asszony. Azzal a különbséggel, hogy a szerkesztőket nem a nyelve, hanem az a kis darab acél, melyet „toll”-nak hívnak, az veri meg. Mondják, hogy „betlehem-i” üy-véd urnak is irnokával együtt, határ-alan volt az öröme a lap-elmaradása mia t. Nos hát mindazokat, akik annyira szeretik a „Kis Czell és Vidéké” t, meghalva látni-azzal vigasztaljuk meg, hogy erre mostanában nincs kilátásuk. A csecsemő Ql, fejlődik s hiszük, hogy meg fog erősödni mind annak dacára, hogy sokan haragúznak rá szókij-mondása miatt. Igaz, hogy a szókimondás a betegség, de hát ebben született, ebben is kell neki meghalnia, ha az ideje elkövetkezik egykor. De várni tessék erre!

— **A közönség figyelmébe** ajánljuk az általános jövedelmi pótdadó (the b valási) lajstromnak folyó hó 28-ig a város-határát való pontos beadását, mert csakis cunck beérkezte után lehet az adófizető közönségnek reménye arra, hogy adója kevesebb lesz. Így minden adófizetőnek saját érdeke követeli, hogy a lajstromot e hó 28-ig beadják.

— **Vadászat** Ifj. Nagy Sándor egyházas-helyi nagybirtokosnak e héten kedden volt hajó-vadászat volt, mely azonban az az napi rossz cső idő miatt nem a legjobbban sikerült. Mindössze 28 nyul került terítékre. A vadászati után kedélyes vadászlatomát adott a vendégszeretéről ismert házi ur, melyen a legkedvesebb hangulat uralkodott. A vadászon városunkból résztvettek: Szabó Imre járásbíró, Szabó Pál László Dávid aljbírók, Jakab Bódog f. bíró, dr. Brunner Ferencz, Petlini Ferencz ügyvédek, dr. Király János, dr. Hettlész orvosok és Kaldor Maróthy László nagybirtokos.

— **Vasuti bejárás.** A kis-czelli vasutalomás kibővítése végett szükségessé vált bejárás a napokban volt Horváth Árpád főfelügyelő elnöklete alatt Zoltán Győző államépítész főmérnök dr. Maróthy László és a magyar kir. államvasutak kiküldöttének jelenlétében. Az a l-más kibővítését a tavasszal már meg is kezdik az eddigi tervek szerint.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte városunk egy köztisztviselőjét a héten polgárm. dr. Scheiber Zsigmond ügyvédet, nejének szül. Steiner Idának rövid, alig 8 napig tartó betegkedés után folyó hó 7-én történt halálával. A mélyen sújtott férj iránt városunkban általános részvét nyilvánul a család által kiadott gyászjelentés így hangzik: „Alulírottak mélyen szomorodott szível tudatják úgy a maguk, mint a számos rokonság nevében dr. Scheiber Zsigmondé szül. Steiner Idának mai napon reggel 8 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogulnak földi maradványai folyó hó 8-án délután 3 órakor fognak az iz. vallás szer-tartása szerint a kis-czelli sikertében örök nyugalomra térni. Kis-Czell, 1900. január 7 dr. Scheiber Zsigmond, f. z. Scheiber Margit, szül. Scheiber Zsigmond és neje szül. Scheiber Maria, szül. Steiner Albert, Steiner Berta, Steiner Samu, Steiner Hugó, Steiner Horváth, Steiner Jenő, testvérei Steiner Alibertné szül. Steiner Paula, Steiner Samundé szül. Honig M. ill. sógor-női. Dux Samu, sógora.

— **Koronaérték a postán.** Mindaddig, míg a koronaértékre szóló állam- és bankjegyeket kibocsátják s az osztrák értékeket a forgalomból ki nem vonják, a pénzes levelekre s a pénz tartalmazó csomagokra helyezett ausztriai értékű állam- és bankjegyeket a börtönök o. e. fo-in-tokban s e-mellett egyenlőségű (≡) jellel korona-értékben is kell részletezni, azonban az érték többségét csak egyszer korona és fillérben kell megjelölni. A pénzes leveleket, ércpénzküldeményeket, értékes és utánvételes csomagokat

(postautalványokat) stb. a postahivatalok csak úgy fogadják el, ha azokon a pénzőösszeg korona és fillérben van feltüntetve. Ez e rendelkezés 1900. január 1-ével lépett életbe.

— **Tiszta választások.** Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter nagyjelentőségű körrendeletet bocsátott ki: A vármegyék és városok központi választványaihoz intézte a választók névjegyzékének összeírása tárgyában. A rendelet kiadása az tette szükségessé, hogy a kuriai bíróságról alkotott törvény némely szakaszai már ez év január 1-én életbe léptek. E szakaszok — az 1899. XV. t. cz. 142. és 152. §-ai — a képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására, kiigazítására és a jogorvoslattal kapcsolatos eljárás szabályozására vonatkoznak. A választási eljárás alapja a választók névjegyzéke. Sok figg azoknak összeállításától. Az ellenzéki panaszok egy része a névjegyzék összeállításánál felmerült visszaélések ellen irányult. Természetes tehát, hogy az a politika, amely a választási korrupció kiirtására vállalkozott, már itt, a névjegyzék összeállításánál, szigorúan kell-hogy fellépjen, a tiszta választások érdekében. A belügyminiszter rendelete éppen ez oknál fogva mulja felül fontosság dolgában a szokásos miniszterrendeletek körét. Ez a rendelet szimpotomatikus jelentőségű. A rendelet kiemeli a választói névjegyzék nagy fontosságát, utasítja az összeíró küldöttségeket, hogy a törvény minden betűjét szigorúan betartsák s annak szemellenben járjanak el. Ugy kell összeírni a választókat, hogy törvényes jogának gyakorlásából senki se zárássék ki. A pártpolitika kedvezésének s apró fogásainak nem szabad érvényesülni a választói jegyzék összeállításánál. Az eredményt, kellő időben úgy kell közüdomásra hozni, hogy szükség esetén, a bármily okból kimaradt választók jogaik megóvására gondoskodhassanak. A választók ez évben teljesen újból fognak összeírni. Az összeírás alapján készült névjegyzék az szó igazi értelmében vett állandó névjegyzéknek alapját vetik meg. A földadómimunkok állandó jellegű megállapítása is ennek az esztendőnek a feladata.

Évek hossza sorára kiható intézkedések ezek, annál kívánatosabb tehát, hogy azok a választópolgárok teljes megelégedésére és megnyugvására történjenek meg. Erre való tekintettel a belügyminiszter rendelete a leg részletesebb és legkimerítőbb utasításokat adja. A körrendelet végén a belügyminiszter kijelenti, hogy a törvény végrehajtása körül tapasztalt legkisebb mulasztást vagy törvénysértést pedig a leg szigorúabban fogja megtorolni.

— **Az új szőlőterületek adómentessége.** Fontos és a szőlőgazdákra nézve igen előnyös elvi jelentőségű határozatot hozott a napokban dr. Wekerle Sándor elnöklété alatt a ur kir. közgazdasági bíróság. Azok a szőlőterületek ugyanis, melyek a fiox-ra pusztítás folytán kiirtattak, ha szőlővel újból beültetettek, a beültetésre következő évtől kezdve tíz évi adómentességben részesülnek. Az 1891. I. törvénynek ez a rendelkezését eddig a szőlőgazdák hátrányára akként magyarázták, hogy az adómentesség csak a földadóra vonatkozik és így az általános jövedelmi pótdadót minden egyes esetben kivették, épen úgy mint az ideiglenes földadómentesség más esetében. Most azonban kimondotta a közgazdasági bíróság, hogy az általános jövedelmi pótdadó kivételének sincs helye.

— **Pályázati hirdetmény.** A budapesti Magyar-sa Acaémica Egyesület az 1899-1900. tanév II-ik felére a következő helyekre szemmel pályázatot hirdet: 1. Az egyesület választmányja által betöltendő mintegy százötven ingyenes, illetve fel-díjas cseh helyre. 2. Műtóságos bojári Gróf-Vigyázó Sándor és k. kir. kamaras ur által betöltendő 4 ingyenes cseh és vacsora segélyre. E kérvények a gróf ur nevére címzve, az egyesület hivatalos helyiségében adandók be. E négy helyre csak keresztény tudomány-egyetemi hivatok pályázhatnak. 3. Szabadka város Ung-magyarországi polgármestere, illetve alispánja által betöltendő egy-egy ingyenes cseh és vacsora helyre. E kérvények az illető törvényhatóságokhoz címzve, az illetékesek világos megjelölésével, az egyesületnél adandók be. Ez alapítványi helyekre műegyetemi hallgatók is pályázhatnak, Mindezen bélyegtelen kérvényekhez csatolandó az index v. másolat, első éveseknél e-csetig az értesítési bizonyítványi is és a részletekre is kiterjeszkedő szégyenségi bizonyítvány. Az 1. és 2. pontok alatti kérvények beadási határ, ideje 1900. január hó 20-ának d. e. 12 órája; a 3ik pont alattiaké 1900. január hó 16-ának d. e. 12 órája. A kérvények beadandók a főútkár hivatalos órája 12-1. csetig posta útján az elnök-séghez. Meltartás végett közöljük, hogy a 300 koronán felüli osztán díjat élvécők segélyben nem részesülhetnek. Budapest 1899. december hó 30-án Szörffy Sándor s. k. e. i. elnök. Tuka Béla s. k. a Szegélyügyi albizottság elnöke.

— **Az újsághirdetések a naprák és a plakáthirdetmények bélyegilletkeinek eltörése.** Az újsághirdetések, a naprák és a plakáthirdetmények bélyegilletkeinek eltörésére vonatkozólag az Adóügyi-Szaklap. értesülése szerint Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni. A hirdet-mények, lakcímekkel ellátott minden egyes hirdetménytől ugyanis 60 fillér bélyegilleték jart az államkincstárnak. Ez a fizetési kötelezettség az 1900. év július napjától megfog szünni. A naprák, akár önálló-egészet képeznek, akár más nyomtatványok alkotó részei, ma minden példány után 12 fillér bélyegilleték alá esnek. Ennek az adónak eltörése 1901. január elséjére volna kilátásba véve. Szó van az idézett forrás szerint a plakáthirdetmények bélyegilletkeinek eltöréséről is.

— **Jánosházai hírek.** A helybeli izr. hitközség f. hó 7-én tartotta tisztújító köz-gyűlését, mely alkalommal föltétlen bizalmuk jeléül a volt tisztviselőket egyhangu-lag újból megválasztották. — Ugyancsak e hó 7-én tartotta az ujonnan megalakult hely-beli kath. legény egyeslet könyvtára javára felolvasással egybekötött táncmulóságát, melynek tiszta jövedelme megközelíti a 200 koronát. A felolvasást Tihanyi-Ölön segéd-lelkész tartotta.

— **A búr háború és a magyarok Értize-dek** óta nem kellett Magyarországot távoli világ-rész háborúja oly közérdeklődést, mint most az angol-búr mérkőzés. Talán azért is, mert a magyarok és a burok közt oly sok a rokoni-vonás. A búr nép is, mint mi, nagybúrara földművelésből él; kevés számu, de bátor, edzett, szabadságszerető, akár a magyar; s függetlenségének a védelméért ép úgy szembe-mert szállani egy nagy világ hatalommal, mint mi 1848. és 49-iki szabad-ágharunkban. E ritka közérdeklődést bizonyára még növeli a „Budapest” pol. napilapnak az a törekvése, hogy a dúló háború jelentős-ség mozzanatait képekben is igyekszik bemutatni. Elyáltalán a „Budapest”-nek közművelődési szem-pontból is egyik nagy érdeme, hogy az eseményeket illusztrációkban is hozza. Képei nemcsak aktuálisak, hanem egyáltalán ismeretterjesztők is. S e telen a mag-yar sajtóban egyedül áll. De más tekintetben is valóban megérdemli a „Budapest” azt a nagymérvű párolást amelyben immár 23 év óta országserzte részesül. Kiténően szerkesztett, szókimondó, erős nemzeti irányu újság. Kossuth Ferencz, Kossuth Lajos nagyvívú fia és az országos függetlenségi párt vezére rendszerint a „Budapest” hsbáján mondja el politikai küzdelmeinek eredményét, s jövedombeli tö-rkvéseit, Hurei hírségek és megbízhatók. Tarcaorva-tában az újabb irodalon majd mindegyik jeleselő találkozik az olvasó. Folyvást két érdekfeszítő regényt közöl egyszerre, amelyek közül az egyik könyvalak-ban jelenik meg. Emelteszmeltó, hogy minden vasár-nap „Uj-Budapest” ezim alatt megjelenő humoros melléklet is csatol a főlaphoz, s e viccslap talány-megfejtői közt hetenkéntek egy-egy „Jósziv”-sors-jeget, ezenfelül több érdekeskényűt sorsol ki; rendes előfizetőinek pedig egy díszes kiállítású naprárt ad ingyen. Aki tehát egy jó, de olcsó áru lapot akar járítani s az eseményeket képekben is szeretni szem-lélni: bátran előfizethet a „Budapest”-re, amelynek előfizetési ára egy hónapra 1 frt (2 korona), negyed-évre 3 frt (6 korona), fél évre 6 frt (12 korona), egész évre 12 frt (24 korona). Mutatványszámokat csak a kincstárnál ingyen küld a „Budapest” kiadó-hivatala, Budapest, IV., Sarkantyú-s-utca 3. sz. a.

— **Legjobb orvoság.** Mindazok, kik gyomor-baj, étvágyhiány, rossz emésztés, májfajdalom, köli-ka, vérzegénység, ideges fájfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer tisztított lablacso-ka, melyek teljesen ártatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, ha e kiténő gyógyszer t. figyelmebbe ajánljuk. 1 teker-es, mely 6 doboz 4 15 la-dacs 1. 05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekeres 1. 25 frt, 2 tekeres 2. 30 frt, 3 tekeres 3. 35 frt küld bérmeutve Pserhofer J. gyógyszer-tára, Bécs, I. Sing-gestrasse 15.

— **Beszédgyógyakosok, dadogók,** hebegők stb. gyógygyekez az e szakmára jelesen képesített Kemény Simon jánoshá-zai tanító.

